

Avsiktsförklaring mellan Regeringen, Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, LO, TCO och SACO om insatser för bättre integration

Gemensam utmaning – gemensamt ansvar

Utgångspunkter

Ett effektivt tillvaratagande av människors förmåga och en fungerande kompetensförsörjning i ekonomin är grundläggande förutsättningar för att säkra en hållbar tillväxt och välfärd. Till de viktigaste utmaningarna som Sverige står inför hör effekterna av fortgående demografiska förändringar. Utbudet av arbetskraft förväntas minska i takt med att befolkningen blir allt äldre. Allt färre personer ska försörja allt fler. I detta perspektiv är det en fortsatt angelägen uppgift för alla berörda parter att skapa förutsättningar för att hela arbetskraftens kompetens tas tillvara på ett bättre sätt.

Den utmaning vi står inför är att skapa förutsättningar för varje individ, oavsett bakgrund och ursprung, att bidra till sin egen och den samhällsekonomiska utvecklingen på lika villkor. Alla ska ha lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter i fråga om arbete, arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter. Det är när det finns både trygghet för alla och en långsiktig tillväxt som utveckling kan bli hållbar.

Det är därför nödvändigt att regeringen och de berörda parterna på arbetsmarknaden tillsammans verkar för förändringar av betydelse för tillväxt och produktivitet. Då skapas goda förutsättningar för att få till stånd en långsiktigt hållbar integration i det svenska arbetslivet.

Den resurs som människor med utländsk bakgrund utgör i arbetslivet måste tas tillvara i hela sin potential. Nyanlända invandrare - som beviljats uppehållstillstånd och varit bosatta i Sverige i högst några år måste komma in snabbare på arbetsmarknaden. En grundläggande förutsättning för en bra integration på arbetsmarknaden och i övriga samhället är en positiv tillväxt som skapar fler nya arbetstillfällen. Insatser som underlättar och stimulerar egenföretagande och skapande av nya arbetstillfällen inom tjänstesektorn och industrin är exempel på åtgärder som kan vidtas för en ökad sysselsättning och bättre integration.

Regeringen och de centrala organisationer på arbetsmarknaden som står bakom denna avsiktsförklaring är eniga om att den princip som gäller inom arbetslivet är likabehandling. Mot denna bakgrund har parterna enats om att göra ytterligare, gemensamma, ansträngningar för att invandrades yrkeserfarenheter och kompetens bättre ska tas tillvara i arbetslivet. Målet är att andelen människor med utländsk bakgrund som förvärvsarbetar eller studerar ska öka. Nyanlända invandrade har olika bakgrund och behov. Åtaganden och insatser måste anpassas därefter. Som ett första steg har regeringen, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, LO, TCO och SACO kommit överens om följande åtaganden:

Åtaganden

Introduktion för nyanlända invandrare med sikte på arbete och egen försörjning

1. Regeringen åtar sig att se till att nyanlända invandrades utbildningsbakgrund och yrkeserfarenheter identifieras så tidigt som möjligt. Vidare ska regeringen verka för att de erbjuds individualiserad introduktion, vilket kan innebära handlingsplaner utifrån utbildnings- och yrkesbakgrund och den enskildes kompetens med sikte på arbete och egen försörjning. De centralorganisationer som står bakom avsiktsförklaringen ska genom sina medlemmar verka för att hjälpa till att identifiera arbetsmarknadens behov för att underlätta matchning som möjliggör ett snabbt inträde på arbetsmarknaden.
2. Regeringen ska verka för att nyanlända invandrare snabbare får språkfärdigheter som underlättar inträdet på arbetsmarknaden. Utbildningen i svenska ska ytterligare förstärkas och individualiseras med utgångspunkt i individens förutsättningar och behov och ta sikte på aktivt deltagande på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Språkundervisningen ska ske parallellt med övrig introduktion och ge kombinationsmöjligheter med arbete eller praktik företrädesvis inom områden där personen har sin utbildning/yrke eller arbetslivserfarenheter.
3. Regeringen åtar sig att ta ett samlat grepp kring Arbetsmarknadsverkets medverkan i introduktionen av nyanlända invandrare i syfte att få till stånd ett så snabbt inträde på arbetsmarknaden som möjligt. Ansvarsfördelningen och samordningen mellan olika organ ska förtydligas.
4. De fackliga centralorganisationerna ska genom sina medlemmar verka för att personer med ingen eller begränsad erfarenhet av svensk arbetsmarknad ges möjlighet att tidigt få kontakt med en ”mentor” eller kontaktperson i form av en förtroendevald eller yrkesaktiv person med motsvarande professionella inriktning.

Synliggörande av kompetens

Bättre validering och nya former för bedömning av yrkeskompetens

5. Kommunförbundet och Landstingsförbunden, LO, TCO och SACO åtar sig att aktivt samverka med den nyligen inrättade Valideringsdelegationen som under en fyraårsperiod ska bedriva och stödja utvecklingsarbete i valideringsfrågor för yrken som inte kräver högskoleutbildning. De berörda centrala organisationerna ska verka för att medlemsförbund eller motsvarande och enskilda kommuner och landsting gör detsamma. Regeringen åtar sig även att se över reglering och system för bedömning och godkännande av viss högskoleutbildning med vård- eller pedagogisk inriktning från länder utanför EU/EES-området

6. Regeringen åtar sig att under hösten 2004, efter samråd med bl.a. de berörda centrala organisationerna på arbetsmarknaden skapa ytterligare möjligheter till arbetsplatsförlagd bedömning av yrkeskompetens hos personer med utbildning eller yrkeserfarenheter från utlandet. Branscher och företag som har erfarenheter inom området ska kopplas in. Arbetsgivare som erbjuder platser för sådan bedömning ska för detta kunna få ersättning inom ramen för arbetsmarknadspolitiken. Arbetet med att utveckla former för arbetsplatsförlagd bedömning av yrkeskompetens ska bedrivas i nära samverkan med Valideringsdelegationen.

7. Regeringen, Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet åtar sig att verka för att statliga arbetsgivare, samt enskilda kommuner och landsting erbjuder platser för arbetsplatsförlagd bedömning av yrkeskompetens.

Möjligheter till praktik och "prova på plats"

8. Fokus i de gemensamma strävandena för förbättrad integration bör ligga på reguljära arbeten. Som ett led på vägen mot ett reguljärt arbete kan emellertid vissa individer behöva särskilda insatser för att kunna få en kontakt med arbetslivet och därmed chans att visa upp sin kompetens för en arbetsgivare. Det kan t.ex. handla om olika former av praktik.

Regeringen, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet åtar sig att aktivt verka för att personer utan eller med begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv erbjuds praktik med lämplig inriktning - vägledande/orienterande eller som inkörsport till senare anställning - eller "prova på plats". En sådan plats ska på försök kunna erbjudas inom ramen för det arbetsmarknadspolitiska programmet arbetspraktik. Det innebär att samma allmänna regler ska gälla för insatsen "prova på plats" som för nuvarande arbetspraktik. Bland annat måste samråd med den lokala arbetstagarparten ske innan en anvisning kan göras. Regeringen, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet åtar sig i sammanhanget

också att verka för en nära dialog mellan arbetsgivare, bemanningsföretag och arbetsmarknadsmyndigheter på lokal och regional nivå.

9. De fackliga centralorganisationerna åtar sig att genom sina medlemsförbund verka för att facken på lokal nivå medverkar till att, på arbetsplatser som omfattas av kollektivavtal, underlätta för arbetsgivare att i ökad utsträckning ta emot praktikanter.

Informationsspridning och utbildningsinsatser

10. Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, LO, TCO och SACO åtar sig att på olika sätt, var och en eller tillsammans t.ex. genom Rådet för Integration i Arbetslivet, med stöd av regeringen genomföra informations- och utbildningsinsatser om:

– möjligheterna för arbetsgivare att genom ett mer effektivt nyttjande av befintliga arbetsmarknadspolitiska instrument underlätta kompetensförsörjningen och ge personer med utländsk utbildning eller arbetslivserfarenhet och utan eller med begränsade erfarenheter av svenskt arbetsliv nya möjligheter till arbete, samt

– de krav som ställs i lagstiftningen mot etnisk diskriminering och goda exempel på hur arbetsgivare och fackliga organisationer aktivt kan arbeta för att främja likabehandling och motverka diskriminering

Hur leva upp till åtagandena?

11. Regeringen avser att under 2004 följa upp berörda myndigheters arbete med att utveckla introduktionen för nyanlända invandrare och vid behov ge ytterligare uppdrag. Under 2005 avser regeringen att lämna propositioner om introduktionen av nyanlända invandrare och svenskutbildning för invandrare till riksdagen. Regeringens avsikt är att presentera förslag som syftar till att påskynda nyanlända invandras inträde på arbetsmarknaden. Detta kan bland annat innebära insatser som leder till att arbetslösa invandrare tidigare kan få stöd i arbetssökandet av AMS, stärkta incitament för myndigheter och individer samt förbättrade möjligheter att kombinera svenskutbildning med arbete eller praktik. I den mån riksdagen beslutar om en ökad ambitionsnivå för introduktionen och svenskutbildningen som kräver nya insatser från kommunerna i förhållande till nuvarande åtagande skall finansieringsprincipen tillämpas.

12. De berörda centrala organisationerna på arbetsmarknaden kommer före den 1 oktober 2004, att var och en eller tillsammans via Rådet för Integration i arbetslivet utarbeta planer för hur information och utbildningsinsatser i aktuella avseenden bäst utformas och genomförs. Regeringen avser därefter att bidra ekonomiskt till genomförandet av insatserna.

13. Företrädare för regeringen och de berörda centrala organisationerna på arbetsmarknaden kommer i oktober 2004 att träffas för att gemensamt följa upp vad som dittills åstadkommits med anledning av denna avsiktsförklaring och för att diskutera formerna för fortsatt samverkan.

Stockholm 2004 -

för:

Regeringen

Svenska kommunförbundet

Mona Sahlin
Statsråd

Ilmar Reepalu
Ordförande

Landstingsförbundet

LO

TCO

Lars Isaksson
Ordförande

Wanja Lundby-Wedin
Ordförande

Sture Nordh
Ordförande

SACO

Anna Ekström
Ordförande